

Висновки. Навчання з використанням інформаційних технологій сьогодні все більш упевнено заявляє про себе, а зроблений акцент на самостійні види діяльності в навчанні студентів вважається пріоритетним. Самостійне здобуття та застосування знань стало щоденною потребою сучасного фахівця. При цьому важливо, щоб студент не лише якісно засвоював певну кількість навчального матеріалу, а й навчився самостійно здобувати знання, працювати з інформацією, опанував такі способи діяльності, які допоможуть йому в майбутньому підвищувати кваліфікацію, змінювати напрямки професійної діяльності тощо. У цьому й проявляється значущість електронних навчальних видань.

Перспективами подальших наших досліджень вбачаємо питання розробки електронних видань з окремих предметів, що викладаються у закладах вищої освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 320 с.
2. Заболотний В. Ф. Дидактичні засади застосування мультимедіа у формуванні методичної компетентності майбутніх учителів фізики : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія та методика навчання (фізика)» / В. Ф. Заболотний. – Київ, 2010. – 38 с.

3. Захарова И. Г. Информационные технологии в образовании : учеб. пособ. для студ. высш. пед. учеб. завед. / И. Г. Захарова. – М. : Академия, 2003. – 192 с.

4. Коваль Т. І. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності : навч.-метод. посіб. / Т. І. Коваль. – К. : Вид. центр НЛТУ, 2009. – 380 с.

5. Козлакова Г. О. Теоретичні і методичні основи застосування інформаційних технологій у вищій технічній освіті : монографія / Г. О. Козлакова – К. : ІЗМН, ВІПОЛ, 1997. – 180 с.

6. Козяр М. М. Віртуальний університет : навч.-метод. посіб. / [М. М. Козяр, О. Б. Зачко, Т. С. Рак]. – Львів : Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, 2009. – 168 с.

7. Краснова Г. А. Технологии создания электронных обучающих средств / Г. А. Краснова, М. И. Беляев, А. В. Соловых. – М. : МГИУ, 2001. – 224 с.

8. Песоцкий, Ю. С. Высокотехнологическая образовательная среда: принципы проектирования / Ю. С. Песоцкий // Педагогика. – 2002. – № 5. – С. 26–35.

9. Ставицька І. В. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1103>.

10. Тыщенко О. Б. Границы возможностей компьютера в обучении / О. Б. Тыщенко, М. В. Уткес // Образование. – 2002. – № 4. – С. 85–91.

Дата надходження до редакції: 16.02.2018 р.

УДК 37.011.3-051(477)

Оксана ПЕТРЕНКО,

*доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри теорії і методики виховання
Рівненського державного гуманітарного університету*

ПЕДАГОГІЧНИЙ КОУЧИНГ У ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА»

У статті доведено, що використання технологій коучингу в педагогічній діяльності сприятиме забезпеченню головних ідей Концепції Нової української школи. Схарактеризовано технології педагогічного коучингу в діяльності вчителя в контексті реалізації означеної Концепції, зокрема моделей самоактуалізації – SCORE, GROW, SMART, самокоучинг.

Ключові слова: педагогічний коучинг, Концепція «Нова українська школа», технології педагогічного коучингу, моделі самоактуалізації – SCORE, GROW, SMART, самокоучинг.

В статье доказано, что использование технологий коучинга в педагогической деятельности будет содействовать обеспечению главных идей Концепции Новой украинской школы. Охарактеризованы технологии педагогического коучинга в деятельности учителя в контексте реализации представленной Концепции, в частности моделей самоактуализации – SCORE, GROW, SMART, самокоучинг.

Ключевые слова: педагогический коучинг, Концепция «Новая украинская школа», технологии педагогического коучинга, модели самоактуализации – SCORE, GROW, SMART, самокоучинг.

The author proves that the use of coaching technologies in pedagogical activities will contribute to the main components of the Concept of a new Ukrainian school; We characterized the technology of pedagogical coaching in the activity of the teacher in the context of implementation of the Concept of the new Ukrainian school, in particular the model of self-actualization – SCORE, GROW, SMART, self-coaching.

Key words: pedagogical coaching, Concept «New Ukrainian school», technologies of pedagogical coaching, models of self-actualization – SCORE, GROW, SMART, self-coaching.

Постановка проблеми. Мета Концепції Нової української школи полягає у проведенні докорінної та системної реформи загальної середньої освіти з урахуванням досвіду провідних країн світу [7]. Зокрема, передбачається розробка нових стандартів змісту освіти, що ґрунтуватимуться на компетентнісному та особистісно орієнтованому підходах до навчання, а новий зміст освіти має бути заснований на формуванні компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві. У Концепції «Нова українська школа» зазначено: «Учителі вивчатимуть особистісно орієнтований та компетентнісний підходи до управління освітнім процесом, психологію групової динаміки тощо. У зв'язку з цим варто говорити про нову роль учителя – не як єдиного наставника та джерело знань, а як *коуча* (курсив наш – О. П.), фасилітатора, тьютора, модератора в індивідуальній освітній траєкторії дитини» [7]. Відповідно виникає потреба в актуалізації педагогічного коучингу насамперед як ефективної технології у підготовці майбутнього вчителя до реалізації Концепції Нової української школи.

Мета статті – схарактеризувати технології педагогічного коучингу в діяльності вчителя в контексті реалізації Концепції «Нова українська школа».

Аналіз наукових досліджень і публікацій. Проблема коучингу впродовж останнього часу розглядається не лише в контексті психології чи бізнесу (Т. Голві (2005 р.) [3], П. Вріца та Я. Ардуї (2008 р.) [2], М. Дауні (2008 р.) [5], О'Коннор (2008 р.) [9]), а й у контексті освіти. Так, А. Браун розглядає коучинг як чинник розкриття потенціалу особистості, а Дж. Джеймсон і К. Колетт – як освітню технологію, що містить такі характеристики, як взаємозв'язок, або налаштованість тренера та групи, динаміку, спільність та спрямованість на результат [10].

Українські вчені Т. Борова (2012 р.) [1], О. Проценко (2013 р.) [10], С. Романова (2010 р.) [11], О. Рудницьких (2014 р.) [12] аналізують коучинг насамперед у професійній освіті та в управлінні професійним розвитком науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти.

При цьому варто зауважити, що проблема використання конкретних технологій коучингу в діяльності педагогів-коучів предметом окремого дослідження досі не була, а отже, потребує додаткового обґрунтування.

Виклад основного матеріалу. Зважаючи на значну кількість публікацій щодо коучингу загалом, не зупинятимемося на відомих тезах, а виокремимо й узагальнимо лише ту інформацію, яка безпосередньо стосується педагогічного коучингу та використання

технологій коучингу в педагогічній діяльності, що сприятиме забезпеченню головних ідей Концепції Нової української школи, як-от: формування компетентностей, необхідних для самореалізації в суспільстві, орієнтація на потреби дитини, умотивований учитель, який має свободу творчості й розвивається професійно, формування цінностей, партнерство між учнем, учителем і батьками, сучасне освітнє середовище, яке забезпечить розкриття внутрішнього потенціалу як учителів, так і учнів [8, с.11].

Міжнародна Федерація Коучингу (ICF) дає таке визначення поняттю «коучинг»: «Це – система реалізації спільного соціального, особистісного, творчого потенціалу учасників процесу неперервного професійного розвитку з метою отримання максимально можливого результату; безперервне співробітництво, яке допомагає клієнтам досягати реальних результатів в особистому та професійному житті. Завдяки коучингу клієнти поглиблюють свої знання, підвищують коефіцієнт корисної дії (ККД), а також покращують якість життя» [14].

За своєю сутністю коучинг – це процес підвищення ефективності особистості, побудований на принципах партнерства, який стимулює мислення і творчість особистості, надихає її на максимальне розкриття власного особистісного потенціалу. У новій українській школі принцип партнерства між усіма учасниками є надважливим і передбачає «подолання інертності мислення, перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу. Це завдання реалізовується у спільній діяльності вчителя та учнів, учителя та батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень з метою особистісного розвитку школярів» [8, с. 16].

Принципами партнерства у новій українській школі є: «повага до особистості; доброзичливість і позитивне ставлення; довіра у відносинах; діалог – взаємодія – взаємоповага; розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків); принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей)» [8, с.16]. Ці ж принципи покладено в основу педагогічного коучингу – порівняно нового напрямку педагогічної діяльності, який неабияк збагачує навчальний процес та підвищує його ефективність.

За твердженням С. Романової, коучинг – це творче партнерство, що дає змогу реалізувати особистісний і професійний потенціал людини [11, с. 83]. Коучинг у контексті підготовки вчителя і його діяльності – технологія, яка вимагає таких відносин викладача зі студентами, учителя з учнями, коли завданням педагога стає організація процесу самостійного пошуку студентами, учнями оптимальних рішень та відповідей на питання, що їх цікавлять [11, с. 83].

Методологія коучингу полягає в тому, що людина від природи безмежно талановита та володіє значним потенціалом, який не реалізується нею повною мірою. Відповідно концептуальна ідея педагогічного коучингу: кожна особистість неповторна, відзначається особистими потребами, цілями, інтересами, мотивами, задоволення яких передбачає індивідуальні способи, форми, підходи до підвищення професійного та особистісного рівнів, за яких не можна

застосовувати примус чи насилля, якими б цілями вони не пояснювалися. Головне у педагогічній взаємодії коуча і студента, учня – благополуччя учня, студента і педагога-коуча. Таким чином, мета педагогічного коучингу – допомогти учням, студентам зрозуміти власні здібності, навчитися їх використовувати з максимальною для себе користю та перспективою. Педагогічний коучинг дає змогу значною мірою розкрити потенціал особистості, виявити її досі не розкриті й нереалізовані ресурси через навчальну й виховну діяльність.

Діяльність сучасного педагога відповідно до Концепції Нової української школи повинна бути спрямована на виявлення ініціативи та побудову навчання і виховання таким чином, щоб дитина була постійно залучена до спільної діяльності; на створення таких педагогічних умов, за яких учні стають активними, здатними до самоосвіти, володіють ключовими компетентностями, які забезпечують здатність особи успішно провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність [8].

Зворотний зв'язок (за К. Колетт) є чи не найголовнішим у педагогічному коучингу, адже довіра студентів, учнів до коуча та уважність тренера до їх потреб створюють умови, за яких учні, студенти не бояться робити помилки, відкрито їх обговорювати як із коучем, так і з ровесниками, що, зі свого боку, сприяє швидкому задоволенню необхідної інформації [10, с. 331].

Оскільки коучинг означає «наставляти, надихати, тренувати», то завдання учителя-коуча – допомогти дитині розвиватися і бути готовою до змін. Власне, педагогічний коучинг має на меті, окрім розкриття внутрішнього потенціалу особистості учня, студента, подальший розвиток його особистості через зацікавлення у навчанні й відповідальне ставлення до нього.

В основу педагогічного коучингу покладено саме вдосконалення і максимальну актуалізацію якостей студента, учня. Стимулюючи останніх до усвідомлення власних цілей, ресурсів і обмежень, коуч допомагає з'ясувати напрям розвитку особистості. Зважаючи на це, О. Рудницьких визначає алгоритм коучингу як партнерство, розкриття потенціалу, результат [12, с. 174], а С. Романова алгоритмом педагогічного коучингу – твердження «Хочу! – Можу! – Вірю! – Роблю! – Маю результат!» [11, с. 85].

Таким чином, коуч (і в цьому його головна відмінність від учителя) не дає готових порад та рекомендацій, а допомагає віднайти власні способи розв'язання актуальних проблем; формує компетенції безпосередньо у процесі діяльності, допомагає людині розвиватися, творити та досягти мети. При цьому студент чи учень сам приймає рішення і несе відповідальність за результат. Технологія педагогічного коучингу дає змогу зрозуміти, чому учень не зміг виконати завдання, сприяє плануванню подальших дій.

Ефективним педагогічним коучинг буде за умов: наявності професійно-особистісної рефлексії педагога й особистісної рефлексії учнів, студентів; створення стимулюючого середовища, спрямованого на розвиток творчої активності студентів, учнів; побудови партнерських відносин між викладачем і студентом, учнем та володіння педагогом емоційними компетенціями.

Водночас зауважимо, що у випадку підготовки майбутнього вчителя коучинг дає останньому неабиякі можливості перебудувати релевантні аспекти

й проблеми актуальної вчительської діяльності. Поки нові стратегії й поведінкові зразки не закріплені у професійних уміннях і не стали звичним досвідом, коучинг забезпечує професійну підтримку, допомагає вступити у самостійний процес трансформації знань і вмінь в успішній індивідуальній практичній діяльності. На думку С. Романової, педагогічний коучинг включає набір методик для формування важливих самоосвітніх умінь особистості, а саме: виокремлення, аналізу, подолання труднощів і проблем, які виникають у процесі навчання; ефективного спілкування та навчання в колективі, групі, соціальних мережах; організаторських і управлінських умінь; умінь самоаналізу та самомотивації тощо [11, с. 83].

На відміну від професійного коучингу, де професійний коуч усвідомлено підбирає відповідну для конкретного випадку методичку, взаємодія у форматі «викладач – студент», «учитель – учень» у педагогічному коучингу залишається, з методичної точки зору, досить специфічною, адже для проведення педагогічного коучингу необхідні ґрунтовні методичні знання й відповідні вміння. Коучі як професійні консультанти повинні мати не лише вищу освіту, а й неабиякий професійний емпіричний досвід (науковий і викладацький), а також володіти методикою проведення тренінгів.

Досвід діяльності коуча, коли в центрі уваги – особистість учня і процес навчання, сприяє тому, аби директивна практика наставництва (викладачів) поступово була замінена педагогічним коучингом, який вимагає від педагога щирого зацікавлення учнями, студентами, прийняття їх такими, якими вони є, емоційної компетентності, емпатії як здатності співпереживати, неупередженості, активного і глибинного слухання, професійних знань, технологій і досвіду.

Таким чином, неодмінною умовою ефективного партнерства є взаємоповага і довіра, а важливими вміннями педагога-коуча – вміння слухати, ставити запитання та забезпечувати зворотний зв'язок. При цьому значна увага приділяється професійній бесіді, колегіальному обміну думками, а також емпатії учасників. Зважаючи на це, в педагогічному коучингу найбільш доцільними й ефективними є активні й інтерактивні методи: дискусія, інтерв'ю, проектування; організація рефлексивної діяльності; методи створення сприятливої психологічної атмосфери; методи діагностування особистісних якостей, самостійна творча робота; короткострокові тренінги, рольові ігри, методики візуалізації й моделювання, моделі й технології самоактуалізації тощо. Означені методики базуються на теоретичних положеннях про навчання й особистісний розвиток, відносини, структури і функції або інтеракції в офіційній сфері, а також на емпірично й теоретично підтверджених даних, що пройшли перевірку в ході коучингу.

Найбільш затребуваними в педагогічному коучингу є моделі самоактуалізації – SCORE, GROW, SMART, самокоучинг. Охарактеризуємо їх детальніше.

Зауважимо, що моделювання – це метод коучингу, який дає змогу створювати формалізовані абстракції психологічних і соціально-психологічних процесів життєвої реальності особистості, що не лише відтворюють, а й ілюструють окремі ключові, на думку коуча, моменти та елементи структури життєвого досвіду цієї особистості.

Модель SCORE – одна з найбільш ефективних під час збору інформації, адже спрямована на розуміння причинно-наслідкових зв'язків та розв'язання проблемних ситуацій. Ця модель необхідна у ситуації, коли педагог-коуч розуміє, що учень не має конкретних цілей, а стикається лише з труднощами й перепонами. Завдяки цій моделі можна прокласти маршрут від проблеми до мети.

Абревіатура «SCORE» розшифровується таким чином: *symptoms* – симптоми, *causes* – причини, *outcomes* – результати, *resources* – ресурси, *effects* – ефекти. При цьому *симптоми* – це стан, відчуття людини у даний момент [13], наприклад, боязнь виступати перед оточуючими, стан депресії та апатії. *Причини* – це досвід минулого, що призвів до означеного стану. Зазвичай ці причини приховані й для їх виявлення потрібно достатньо часу, наприклад, якщо в дитячі роки людина у зв'язку з певними обставинами отримала психологічну травму, то в дорослому житті подібні ситуації можуть підсвідомо викликати у неї страх. Так, якщо в дитинстві, виступаючи перед публікою, дитина була висміяна, то в майбутньому, будучи вже дорослою, вона знову почуватиметься незахищено в подібній ситуації. *Результат* – це той стан, який ми прагнемо досягти замість реального стану (симптомів). Таким чином, якщо в людини був страх виступати перед публікою, результатом у цьому випадку буде звільнення від цього страху завдяки впевненості в собі. *Ресурси* – це ті елементи особистісного досвіду людини, які можна застосувати для того, аби із наявного стану перейти в бажаний. *Ефекти* – це тривалі відчуття досягнутого результату як для самої людини, так і для оточуючих. Ефекти можуть мати як позитивне значення (підтримка позитивного стану), так і негативне (коли набуті навички гноблять людину).

Мета означеної вище моделі – навчити людину швидко віднаходити й використовувати необхідну інформацію; звертати увагу педагога на важливі факти; швидко знаходити ефективний шлях діяльності, витрачаючи при цьому менше часу; швидше досягати мети. Розуміння й використання моделі SCORE також допомагає коучу краще зрозуміти людину, бачити причини й наслідки її дій, а як наслідок – коригувати її «слабкі» місця.

Чотириступенева модель GROW (від англ. – зростання) (часто методика – О. П.), розроблена Дж. Уйтмором, – досить популярна й ефективна у педагогічному коучингу й передбачає постановку доречних у даній ситуації запитань у певній послідовності. Назві моделі відповідають перші літери слів, що означають етапи проведення навчальної дискусії або стадії на шляху до вирішення проблеми:

Перший етап «goal» (від англ. – мета) – визначення цілей і завдань вирішення окресленої проблеми;

Другий етап «reality» (від англ. – реальність, наявна ситуація) – окреслення стану проблеми, визначення ресурсів, знань, необхідних для її вирішення;

Третій етап «option» (від англ. – варіанти дій) – пошук можливих шляхів вирішення проблеми, вибір найоптимальніших із них;

Четвертий етап «will» (від англ. – воля) або «whattodo» (від англ. – дії) – застосування обраних стратегій, перевірка їх у дії [13].

Представлена вище модель може застосовуватися педагогом-коучем з метою складання й коригування програми курсу (syllabus) для конкретної групи учнів, співвідносячи зміст навчання й висунуті вимоги з їх індивідуальними потребами, особливостями й завданнями. Таким чином, викладач є коучем і для самого себе, що накладає додаткову відповідальність, оскільки правильне й успішне використання означеної моделі при плануванні курсу навчання в певній освітній галузі, конкретного модуля або навіть уроку дасть змогу педагогові продемонструвати свою професійну ефективність.

Модель GROW також може бути використана у роботі з окремим учнем або із групою в цілому. При цьому педагог-коуч спочатку допомагає школярам конкретизувати їхнє бачення цілей навчання та усвідомити важливість досягнення цих цілей (*Goal*), а згодом, завдяки правильно поставленим запитанням, – разом з учнями проаналізувати ситуацію та фактори, що сприяють або перешкоджають реалізації цілей (*Reality*), допомогти дітям скласти перелік можливих варіантів реалізації цілей (*Options*), окреслити конкретний поетапний план дій для досягнення поставлених цілей, визначивши тимчасові рамки і методики контролю (*Will*).

Таким чином, використання моделі коучингу GROW у школі й закладах вищої освіти є важливим елементом ефективного навчання, сприяє підвищенню мотивації учнів та їх включенню в освітній процес у контексті реалізації Концепції «Нова українська школа».

Однією з класичних моделей постановки завдань у коучингу загалом і педагогічному зокрема є *модель SMART (від англ. – розумний)* – модель формування й досягнення конкретних цілей, важливих на даний час (*specific – конкретна; measurable – така, яку можна виміряти; accomplishable – така, якої можна досягти; relevant – значуща; timebound – та, що має термін реалізації*) для визначення ефективності цілей того, хто підлягає коучинговим процесам [13]. Модель SMART спрямована на формування вміння ставити чіткі, конкретні, обмежені в часі цілі, досягнення яких матиме суттєвий вплив на особисте або професійне життя людини; означений вплив вимірюється певними конкретними категоріями та узгоджується із життєвими планами учня, студента [4, с. 101].

Дотримання всіх критеріїв моделі SMART дає змогу принципово змінити формування цілей діяльності вчителя, викладача, учня, студента й наповнити їх не лише об'єктивним змістом, а й новою енергетикою. Формулюючи мету за допомогою моделі SMART, педагог-коуч визначає індикатори, які об'єктивно доводять досягнення мети. Неточні формулювання мети, завдань, результатів ускладнюють розуміння того, що необхідно зробити. Нечітке, запутане формулювання цілей, неконкретизоване їх розуміння учнями, неоднозначне тлумачення змісту пропонуваного змін або дій вводить їх у прострацію, демотивує, позбавляє бажання займатися навчальною діяльністю. Чим конкретнішою є думка, тим вона точніше формулюється і є зрозумілішою для виконання. Зрозумілість дій – основна умова їх коректного виконання.

Модель самокоучингу (селф-коучинг – self-coaching) – це технологія розкриття власного потенціалу та усунення внутрішніх бар'єрів за допомогою ефективних питань і виробленої стратегії педагогічних дій; засіб для визначення мети і завдань (вектора подальшого особистісного розвитку), формування бажання (мотивації) рухатися до поставленої мети [13]. Самокоучинг гарантує усвідомлення, самостійність, відповідальність. Це – модель самостійної роботи з власними думками, почуттями, внутрішніми установками з метою вирішення найрізноманітніших завдань. Наприклад, визначитися із найбільш вдалим варіантом розв'язання життєво необхідних проблем, зрозуміти, чого прагне особистість насправді, сформулювати свої цілі, розробити й реалізувати план досягнення окреслених завдань.

Головним інструментом у роботі із собою є ефективні коучингові запитання, тобто такі, завдяки яким можна краще зрозуміти себе, ситуацію, що склалася, а також можливі варіанти дій, поведінки в цілому.

В основу самокоучингу покладено здоровий глузд. Наприклад, якщо з'являється проблема або виникає певне запитання, ми починаємо роздумувати над ним, намагаємося знайти оптимальний варіант виходу із ситуації, що склалася. Така модель в сучасних умовах стане в нагоді не лише педагогам, а й учням, адже самокоучинг – це потужний набір навичок, інструментів і методів для роботи над собою, своїми завданнями та цілями, своїм майбутнім. Основна мета при цьому – людина повинна не лише навчитися самостійно вирішувати різноманітні завдання, а й спробувати віднайти в собі потенціал для такої діяльності.

Самокоучинг допомагає долати сумніви, надихає, дає особистості упевненість та віру в себе. Завдяки самокоучингу не лише педагог-коуч, а й учень зможе розкрити свій потенціал.

Технології педагогічного коучингу спрямовані на інтенсифікацію навчального процесу, ефективне вирішення поставлених завдань у межах освітньої програми. Саме коучинг-технології дають змогу перетворити звичайне навчання на цікавий, творчий процес, спроможний не лише задовольнити будь-які потреби сучасних учнів, а й повною мірою розкрити творчий потенціал кожної особистості, яка бере участь в освітньому процесі.

Упровадження технологій педагогічного коучингу сприятиме забезпеченню ефективності всіх видів навчальної діяльності, визначених Концепцією Нової української школи, а саме: групової роботи, рольових ігор, експерименту, спостереження, проєктів тощо [7].

Висновки. Отже, педагогічний коучинг – це ефективний феномен освітнього процесу, побудований на мотивуючій взаємодії. При цьому педагог-коуч створює спеціальні умови, спрямовані на розкриття особистісного потенціалу учня, студента з метою досягнення ним значних для нього цілей в оптимальні терміни, в окресленій освітній галузі.

Педагогічний коучинг – одна з ефективних технологій упровадження Концепції «Нова українська школа», позаяк у коучингових технологіях основою є педагог-коуч і учень, які спільно визначають цілі й методи їх досягнення, відповідають за результати дій, що сприяє вдосконаленню навчальної діяльності.

Технології педагогічного коучингу відносно нові в педагогіці, а отже, **потребують більш ґрунтовних досліджень.** Оволодіння технологіями педагогічного коучингу педагогами-коучами дасть змогу підвищити ефективність його використання в освітній діяльності у контексті реалізації Концепції Нової української школи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Борова Т. А. Коучинг в управлінні професійним розвитком науково-педагогічних працівників ВНЗ / Т. А. Борова // Теоретичні питання культури, освіти та виховання. – 2012. – № 46. – С. 61–64.
2. Врица П. Когда качество действий встречается с центровкой. Компас для коучей / П. Врица, Я. Ардуи. – М. : Международная Академия Трансформационного коучинга и Лидерства, 2008. – 224 с.
3. Голви Т. Максимальная самореализация: работа как внутренняя яигра / Т. Голви ; [пер. с англ.]. – М. : АльпинаБизнес Букс, – 2007. – 264 с.
4. Горук Н. М. Коучинг як ефективна технологія формування самоосвітньої компетентності студентів / Н. М. Горук // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2015. – № 11. – С. 99–104.
5. Дауни М. Эффективный коучинг. Уроки коуча коучей / М. Дауни ; пер. с англ. – М. : Добрая Книга, 2013. – 279 с.
6. Ландсберг М. Коучинг / М. Ландсберг; [пер. с англ.]. – М. : Изд-во Эскимо, 2004. – 160 с.
7. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%2016/12/05/konczepczya.pdf>.
8. Нова українська школа : poradnik для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с.
9. О'Коннор Дж. Коучинг с помощью НЛП : практическое руководство по достижению поставленных целей / Дж. О'Коннор, А. Лейджерс ; пер. с англ. М. Котельниковой. – М. : Издательство «ФАИР», 2008. – 288 с.
10. Проценко О. С. Коуч-технології у формуванні життєвої компетентності учнів професійно-технічних навчальних закладів / О. С. Проценко // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2013. – Вип. 29. – С. 330–334.
11. Романова С. М. Коучинг як нова технологія в професійній освіті / С. М. Романова // Вісник Нац. авіац. ун-ту. – 2010. – Вип. 3. – С. 83–86. – (Серія «Педагогіка. Психологія»).
12. Рудницьких О. В. Коучинг як інтерактивна технологія в освіті / О. В. Рудницьких // Вісник Дніпропетровського ун-ту імені Альфреда Нобеля. – 2014. – № 2 (8). – С. 173–176. – (Серія «Педагогіка. Психологія»).
13. Whitmore J. Coaching For Performance / J. Whitmore. – The USA: Nicholas Brealey Publishing, 2007. – 180 p.
14. Zeus P. The Complete Guideto Coachingat Work / P. Zeus, S. Skiffington. – Australia : The Mc Grow-Hill Companies, Inc., 2007. – 260 p.

Дата надходження до редакції: 01.03.2018 р.